

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. maddesi gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Ayşe ACAR BAŞARAN

Batman Milletvekili

Batman ili Sason ilçesinde Batman İl Genel Meclisi'ne bağlı İmar Komisyonu'na sunulan Maya Enerji Üretim Limited Şirketi'nin sunduğu Metin HES projesi ile ilgili tartışmalar devam etmektedir. Proje şimdiye kadar dört kere imar komisyonuna sunulmuş, İl Genel Meclisi tarafından bir kere reddedilmiş, bu red kararı Valilik tarafından geri çevrilmiştir. Proje beşinci kez gündeme getirilmektedir. Söz konusu projenin alanı Batman İli Sason İlçesi Balbaş Köyü Pazarcık mevkii ile Diyarbakır Kulp İlçesi Kayahan Köyü sınırları içerisinde de girmektedir. Proje kararı tek bir şehri kapsamamaktadır. Metin HES projesi, göl alanı dahil toplam 452 parsel alan kapsamaktadır. Bu parsellerin 430'u şahsi olup 22'si hazine alanıdır. Şahsi parseller birçok yerleşim alanını kapsamaktadır. Projenin analiz periyodu 50 yıl olup 50 milivoltluk elektrik üretimi hedeflenmektedir.

Projeye bağlı olarak;

- Bölgede büyük bir su kütlesini tutacak alanın olmaması ve HES projesinin yapılması için malzemelerin taşınabilmesi adına yapılması gereken yeni bir yolun maliyetinin projenin mali getirisinden daha fazlaya mal olacağı,
- Sason Bölgesi kırsalının birinci dereceden deprem bölgesi olması sebebiyle söz konusu projenin ve projeye bağlı çalışmaların deprem değerlerinin aşınmasına yol açarak bölgeyi sismik anlamda aktif hale getireceği,
- Köy çeşmeleri, dereler ve doğal kaynak sularının proje sebebiyle kuruyacağı,
- Projenin kapsadığı alandaki yerleşkelerde yaşayan halkın ekolojik değişmelere bağlı olarak tarım ve hayvancılık yapamayacağı için ekonomik göçe zorlanmış olacağı,

- 34523
- e) Bölgedeki suyun fiziki değişim yaşayacağı, suya erişimin büyük risk haline geleceği ve bölgedeki ekolojik dengenin bozulacağına dair gelişen itirazlar bulunmaktadır.

Projenin kapsadığı alanda yaşayan yerli halk Diyarbakır Valiliği, Batman Valiliği, Diyarbakır DSİ, Batman İl Özel İdaresi, Batman İl Genel Meclisi ile Batman Çevre Gönüllüler Derneği'ne yazılı ve sözlü olarak birçok itirazda bulunmuş, projeye karşı 800 civarında imza toplamıştır. Bu proje bölgede yaşayan insanları yerinden etmesine yol açacak, bölgeyi insansızlaştıracak ve zorla göç ettirmeye yol açacaktır.

Bu bağlamda;

- 1- Batman ilinin Sason ilçesi kırsalında yapılması planlanan HES projesinin yapılmak istendiği alanın deprem bölgesi olması sebebiyle bölgede meydana gelebilecek hayati sorunlar üzerine düşünülmüş müdür?
- 2- Proje süreci için yapılması şart olan karayolunun gideri projenin mali getirisini aşacağı ve halkın ekonomik kaynaklarını olumsuz etkileyen projenin halkı göçe zorlayacağı, bölgedeki ekonomiyi adeta bitireceği bilindiği halde bu projeden nasıl bir kâr beklenmektedir?
- 3- Projenin Batman ve Diyarbakır illeri kırsalına vereceği geri dönüşü olmayacak ekolojik zarar nasıl telafi edilecektir?
- 4- Bölgedeki halkın geçimini sağladığı tarım ve hayvancılık için uygun coğrafi koşulların proje sebebiyle değişmesi durumunda halka, göç etmeden geçimini sağlayabilmeleri için gereken koşullar sağlanacak mıdır?
- 5- Halkın proje ile ilgili itirazları gözetilecek midir?
- 6- Bölgedeki suyun fiziksel değişimi durumunda halkın temiz suya erişimi nasıl sağlanacaktır?
- 7- Türkiye genelinde yapılan HES projeleri ekolojiye nasıl zararlar vermiştir?
- 8- Ülke genelinde HES projelerinin yapılmasının ardından bölgeden dışarı gerçekleşen ekonomik göçe dair istatistikler var mıdır?
- 9- HES yapılan alanlardaki hava değişikliklerine dair yapılmış bir araştırma var mıdır?